

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Ю.Т. Хоменко, Л.М. Козловський, Н.В. Білан

ГЕОКАРТУВАННЯ І ДИСТАНЦІЙНІ МЕТОДИ

Навчальний посібник

Дніпропетровськ
НГУ
2013

УДК [550.81+528.8.04](075.8)
ББК 26.3я75
Х 76

Рекомендовано редакційною радою НГУ як навчальний посібник з дисципліни «Структурна геологія, геокартування та дистанційні методи» (протокол № від .2013 р.).

Рецензенти:

Хоменко Ю.Т., Козловський Л.М., Білан Н.В.

Х 76 Геокартування і дистанційні методи [Текст]: навч. посіб. / Ю.Т. Хоменко, Л.М. Козловський, Н.В. Білан. – Д.: Національний гірничий університет, 2013. – 180 с.

Розглянуто загальні відомості про цілі і методику проведення геологічної зйомки різних за походженням і ступенем відслоненості порід в умовах різноманітного рельєфу. Проаналізовано використання дистанційних методів у геокартуванні. Наведено приклади вирішення питань дешифрування різних геологічних утворень у різноманітних фізико-географічних умовах. Сформульовано навчальні цілі змістовних модулів, які окреслюють навички та уміння бакалаврів-геологів.

Рекомендовано студентам геологічних спеціальностей.

УДК [550.81+528.8.04](075.8)
ББК 26.3я75

© Ю.Т. Хоменко, Л.М. Козловський, Н.В. Білан, 2013
© Державний вищий навчальний заклад «Національний гірничий університет», 2013

ЗМІСТ

Частина 1.

Геологічне картування

Вступ	7
1. Історія розвитку, зміст і завдання геологічного картування	8
1.1. Коротка довідка з історії розвитку геологічного картування.....	8
1.2. Зміст і задачі геокартування.....	11
2. Геологічні карти	13
2.1. Загальні відомості.....	13
2.2. Елементи карти.....	18
2.3. Типи геологічних карт.....	20
2.4. Види геологічних карт.....	24
3. Масштаби та види геологознімальних робіт	25
3.1. Масштаби геологознімальних робіт.....	25
3.2. Види геологічних зйомок.....	26
4. Періоди геологознімальних робіт	30
4.1. Підготовчий період і складання проекту.....	30
4.2. Польовий період геологознімальних робіт.....	33
4.3. Камеральний період і складання звіту.....	40
5. Геологічне картування осадочних порід	44
5.1. Вивчення стратиграфічного розрізу.....	44
5.2. Дослідження порід, що складають осадочні товщі.....	49
5.3. Розчленування розрізу осадочних товщ.....	51
5.4. Дослідження і стратиграфічна кореляція геологічних тіл.....	53
6. Геологічне картування вулканітів	55
6.1. Польове вивчення вулканітів.....	55
6.2. Розчленування вулканогенних товщ і аналіз фацій.....	56
6.3. Кореляція вулканогенних утворень.....	57
6.4. Вивчення постмагматичних гідротермально змінених порід.....	58
7. Геологічне картування інтрузивних утворень	60
7.1. Польове вивчення інтрузивів.....	60
7.2. Розчленування і кореляція інтрузивів.....	62
7.3. Інтрузивний магматизм у геологічній історії району.....	63
7.4. Геологічні карти інтрузивних утворень.....	64
8. Геологічне картування метаморфітів	66
8.1. Стратиграфічне розчленування метаморфічних товщ.....	66
8.2. Вивчення структур метаморфітів.....	67
8.3. Виявлення первинної природи метаморфічних порід.....	69
8.4. Виділення метаморфічних фацій.....	70
9. Геологічна зйомка четвертинних відкладень	72
9.1. Завдання і принципи зйомки.....	72
9.2. Стратиграфічне розчленування і виділення генетичних типів.....	73
9.3. Геологічна карта четвертинних відкладень.....	76

Частина 2.

Дистанційні методи в геокартуванні

10. Дистанційні методи досліджень в геології.....	79
10.1. Загальні відомості.....	79
10.2. Стисла характеристика методів.....	82
10.3. Дистанційні фотознімки.....	87
11. Завдання та загальні принципи геологічного дешифрування.....	90
12. Фотогенічність геологічних об'єктів.	
Умови районів і дешифрувальні ознаки.....	94
12.1. Геологічна фотогенічність.....	94
12.2. Умови районів дешифрування.....	95
12.3. Дешифрувальні ознаки.....	95
13. Вимірювальне дешифрування аерофотознімків.....	98
14. Дешифрування новітнього континентального покриву.....	106
15. Дешифрування горизонтально залеглих товщ.....	115
16. Дешифрування похило залеглих товщ.....	125
17. Дешифрування складчастих структур.....	134
18. Дешифрування розривних порушень.....	139
19. Дешифрування магматичних інтрузивних порід.....	143
20. Дешифрування типів порід і літологічних комплексів.....	147
21. Дешифрування космічних знімків, космогеологічні карти.....	151
21.1. Космічні знімки та їх інформативність.....	151
21.2. Методика дешифрування космознімків.....	154
21.3. Картографічне відображення космогеологічних досліджень.....	155
Предметний покажчик.....	158
Список літератури.....	161
Додаток 1. Позначення видів і складу гірських порід.....	162
Додаток 2. Типові умовні позначення до геологічних карт.....	168
Додаток 3. Геологічна карта України.....	172
Додаток 4. Літологічна карта.....	173
Додаток 5. Карта четвертинних відкладень України.....	174
Додаток 6. Тектонічна карта України.....	175
Додаток 7. Гідрогеологічна карта.....	176
Додаток 8. Карта корисних копалин України.....	177
Додаток 9. Таблиця тригонометричних функцій.....	178
Додаток 10. Залежність між позірними та істинними кутами падіння пластів гірських порід на стереомоделях.....	179
Додаток 11. Номограма кутових величин для аерофотознімків з фокусними відстанями об'єктива аерофотознімальної камери в 70, 100, 150 та 200 мм.....	180